

POLITYKA
KLASYFIKACJI I REKLASYFIKACJI KLIENTÓW
RABOBANK POLSKA SA

Warszawa, marzec 2010

1. Postanowienia ogólne

1.1. W celu zapewnienia swoim klientom właściwego poziomu ochrony, wynikającego z przepisów – implementowanych do polskiego porządku prawnego - dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz przepisów wykonawczych wydanych na jej podstawie (zwanych dalej łącznie „Dyrektywą MIFID”), Rabobank Polska S.A. (zwany dalej Bankiem) dokonuje klasyfikacji swoich klientów, na których rzecz świadczy lub ma świadczyć usługi maklerskie.

1.2. Niniejsza Polityka klasyfikacji i reklasyfikacji klientów Banku określa zasady dotyczące:

- 1) klasyfikowania klientów do poszczególnych kategorii,
- 2) określonego poziomu ochrony przypisywanego poszczególnym kategoriom klientów,
- 3) dokonywania zmiany zaklasyfikowania klientów do poszczególnych kategorii, oraz
- 4) zasady, na jakich Bank wykonuje obowiązki informacyjne w zakresie klasyfikacji klientów do określonej kategorii,

w odniesieniu do świadczonych przez Bank usług maklerskich.

1.3. U podstaw dokonania kategoryzacji klientów leży uznanie, że poszczególnym kategoriom klientów należy zapewnić odmienny poziom ochrony oraz przekazać odpowiednie informacje na temat instrumentów finansowych i usług inwestycyjnych świadczonych przez Bank.

1.4. Klasyfikację Bank przeprowadza przed rozpoczęciem świadczenia usług. W przypadku, gdy klient nie został jeszcze sklasyfikowany, Bank traktuje go jak klienta detalicznego. Bank traktować będzie jak klienta detalicznego również klienta profesjonalnego, o którym mowa w punkcie 2.2 podpunkt 11) poniżej, który nie przedłożył w Banku wymaganych informacji finansowych, pozwalających na dokonanie stosownej klasyfikacji.

2. Klasyfikacja klientów

2.1 Klienci Banku dzielą się na klientów profesjonalnych, uprawnionych kontrahentów oraz klientów detalicznych.

2.2 Klientem profesjonalnym jest podmiot, który posiada doświadczenie i wiedzę pozwalające na podejmowanie właściwych decyzji inwestycyjnych, jak również na właściwą ocenę ryzyka związanego z tymi decyzjami, który jest:

- 1) bankiem;
- 2) firmą inwestycyjną;
- 3) zakładem ubezpieczeń;
- 4) funduszem inwestycyjnym lub towarzystwem funduszy inwestycyjnych;
- 5) funduszem emerytalnym lub towarzystwem emerytalnym;
- 6) towarowym domem maklerskim;
- 7) podmiotem zawierającym, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, na własny rachunek transakcje na rynkach kontraktów terminowych, opcji lub innych instrumentów pochodnych albo na rynkach pieniężnych wyłącznie w celu zabezpieczenia pozycji zajętych na tych rynkach, lub działającym w tym celu na rachunek innych członków takich rynków, o ile odpowiedzialność za wykonanie zobowiązań wynikających z tych transakcji ponoszą uczestnicy rozliczający tych rynków,
- 8) instytucją finansową inną niż wskazane w podpunktach 1 – 7;
- 9) inwestorem instytucjonalnym innym niż wskazany w podpunktach 1 – 8 prowadzącym regulowaną działalność na rynku finansowym;
- 10) podmiotem prowadzącym poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej działalność równoważną do działalności prowadzonej przez podmioty wskazane w podpunktach 1 – 9;
- 11) przedsiębiorcą spełniającym co najmniej dwa z poniższych wymogów:
 - a. suma bilansowa tego przedsiębiorcy wynosi co najmniej 20.000.000 euro,
 - b. osiągnięta przez tego przedsiębiorcę wartość przychodów ze sprzedaży wynosi co najmniej 40.000.000 euro,
 - c. kapitał własny lub fundusz własny tego przedsiębiorcy wynosi co najmniej 2.000.000 euro

przy czym równowartość kwot wskazanych w euro jest obliczana przy zastosowaniu średniego kursu euro ustalanego przez Narodowy Bank Polski na dzień sporządzenia przez tego przedsiębiorcę sprawozdania finansowego;

- 12) jednostką administracji rządowej lub samorządowej, organem publicznym, który zarządza długiem publicznym, bankiem centralnym, Bankiem Światowym, Międzynarodowym Funduszem Walutowym, Europejskim Bankiem Centralnym, Europejskim Bankiem Inwestycyjnym lub inną organizacją międzynarodową pełniącą podobne funkcje;
 - 13) innym inwestorem instytucjonalnym, którego głównym przedmiotem działalności jest inwestowanie w instrumenty finansowe, w tym podmioty zajmujące się sekurytyzacją aktywów lub zawieraniem innego rodzaju transakcji finansowych.
- 2.3 Z zastrzeżeniem punktu 5.6, klient, o którym mowa w punkcie 2.2. podpunkty 1 – 10 i 12 - 13, z którym Bank, w ramach świadczenia usługi wykonywania zleceń, usługi przyjmowania i przekazywania zleceń lub w ramach nabywania lub zbywania instrumentów finansowych na własny rachunek, zawiera transakcje lub pośredniczy w ich zawieraniu, jest uprawnionym kontrahentem (szczególna podgrupa klientów profesjonalnych).
- 2.4 Klientem detalicznym jest klient nie będący klientem profesjonalnym (w tym uprawnionym kontrahentem).

3. Poziom ochrony przypisywany poszczególnym kategoriom klientów.

3.1. Zgodnie z zasadami wynikającymi z Dyrektywy MIFID, poziom ochrony klientów zależy od stopnia ich doświadczenia i wiedzy w zakresie usług maklerskich – w konsekwencji najwyższy poziom ochrony przysługuje klientom detalicznym, a najniższy klientom profesjonalnym będącym uprawnionymi kontrahentami.

3.2. Przyznany poziom ochrony dotyczy m. in. takich aspektów jak :

- 1) zakres przekazywanych przez Bank informacji (także przed rozpoczęciem świadczenia usługi),
- 2) obowiązki Banku w zakresie dokonywania oceny odpowiedniości usługi/instrumentu finansowego dla klienta,
- 3) zakres przekazywanych klientowi przez Bank informacji dotyczących wykonania zlecenia,

- 4) zakres przekazywanych informacji dotyczących kosztów i opłat związanych ze świadczonymi usługami maklerskimi.

3.3. Informacja o zasadach traktowania przez Bank poszczególnych kategorii klientów zawarta została w Załączniku nr 1 do niniejszej Polityki.

4. Zmiana klasyfikacji.

4.1. Zmiana klasyfikacji może być dokonana w każdym czasie na żądanie klienta (do kategorii wyższej bądź niższej) bądź z inicjatywy Banku (do kategorii niższej).

4.2. Zmiana klasyfikacji może dotyczyć całości współpracy, danego instrumentu finansowego/usługi maklerskiej lub jedynie poszczególnych transakcji.

5. Zmiana klasyfikacji na żądanie klienta do kategorii wyższej.

5.1. Bank może traktować jak klienta profesjonalnego, na jego pisemne żądanie i w zakresie określonym w takim żądaniu, także klienta nie zaliczanego do podmiotów wymienionych w punkcie 2.2, pod warunkiem że z informacji przedstawionych przez niego wynika, że posiada on wiedzę i doświadczenie pozwalające na podejmowanie właściwych decyzji inwestycyjnych, jak również na właściwą ocenę ryzyka związanego z tym decyzjami.

5.2. Warunek, o którym mowa powyżej, uważa się za zachowany w przypadku, gdy dany klient spełnia co najmniej dwa z poniższych wymogów:

- 1) zawierał transakcje, o wartości stanowiącej co najmniej równowartość w złotych 50.000 euro każda, na odpowiednim rynku (w odniesieniu do rodzaju instrumentów finansowych będących przedmiotem planowanej usługi) ze średnią częstotliwością co najmniej 10 transakcji na kwartał w ciągu czterech ostatnich kwartałów;
- 2) wartość portfela instrumentów finansowych tego klienta, łącznie ze środkami pieniężnymi wchodzącymi w jego skład, wynosi co najmniej równowartość w złotych 500.000 euro;
- 3) osoba upoważniona do zawierania transakcji w imieniu tego klienta lub osoba nadzorująca (podejmująca decyzje w tym zakresie) pracuje lub pracowała w sektorze finansowym przez co najmniej rok na stanowisku, które wymaga wiedzy zawodowej dotyczącej transakcji w zakresie instrumentów finansowych lub usług maklerskich, które miałyby być świadczone przez Bank na jego rzecz na podstawie zawieranej umowy,

(przy czym równowartość kwot wskazanych w euro jest obliczana przy zastosowaniu średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu poprzedzającym datę złożenia żądania, o którym mowa w punkcie 5.1)

i odpowiednio je wobec Banku wykaże, wypełniając stosowny kwestionariusz (według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do Polityki).

5.3. Żądanie traktowania jako klienta profesjonalnego powinno określać zakres usług maklerskich, transakcji lub instrumentów finansowych, na potrzeby których klient ma być traktowany jak klient profesjonalny.

5.4. Bank przed uwzględnieniem żądania obowiązany jest poinformować klienta występującego z żądaniem o zasadach traktowania klientów profesjonalnych przy świadczeniu usług maklerskich (z określeniem zakresu, w jakim klient straci ochronę), przy czym warunkiem uwzględnienia tego żądania jest złożenie przez klienta pisemnego oświadczenia o znajomości zasad traktowania przez Bank klientów profesjonalnych i o skutkach traktowania go jak klienta profesjonalnego (utrata ochrony).

5.5. Zmiany w zakresie stanu faktycznego, przyjętego dla uznania spełnienia wymogów, o których mowa w pkt. 5.2. nie wpływają na zmianę statusu klienta profesjonalnego, przyznanego przez Bank klientowi.

5.6. Bank ma obowiązek uzyskać pisemną zgodę klienta, z którym transakcja ma zostać zawarta, na traktowanie go jak uprawnionego kontrahenta w przypadku, gdy transakcje zawierane są z jednostką administracji samorządowej, przy czym zgoda może mieć charakter ogólny (w Umowie Ramowej bądź Umowie o Współpracy) lub może dotyczyć określonej w niej transakcji.

6. Zmiana klasyfikacji na żądanie klienta do kategorii niższej.

6.1. Jak klienta profesjonalnego Bank może także traktować uprawnionego kontrahenta, uwzględniając jego żądanie traktowania go przez Bank jak klienta profesjonalnego w związku z zawieraniem transakcji (w odniesieniu do transakcji, o których mowa w punkcie 2.3).

6.2. Żądanie może mieć charakter ogólny w odniesieniu do całokształtu współpracy z Bankiem (jednak wyłącznie w odniesieniu do transakcji, o których mowa w punkcie 2.3) lub dotyczyć określonych w nim transakcji w odniesieniu do usług maklerskich świadczonych przez Bank.

6.3. Jak klienta detalicznego Bank może traktować :

- 1) *klienta profesjonalnego, uwzględniając jego żądanie skierowane do Banku (w zakresie określonym w żądaniu), jak również*
- 2) *uprawnionego kontrahenta, uwzględniając jego wyraźne żądanie traktowania go jak klienta detalicznego przy zawieraniu z nim transakcji (w odniesieniu do transakcji, o których mowa w punkcie 2.3).*

6.4. *Bank uwzględnia żądanie klienta dotyczącego zmiany kategorii, może jednak odmówić świadczenia usługi maklerskiej w ramach zmienionej kategorii.*

6.5. *Klient, który wystąpił z, uwzględnionym przez Bank, żądaniem traktowania go jak klienta detalicznego objęty jest ochroną po zawarciu z Bankiem pisemnej umowy, określającej zakres usług maklerskich, transakcji lub instrumentów finansowych, na potrzeby których klient będzie traktowany jak klient detaliczny, przy czym możliwe jest wówczas wystąpienie opóźnienia w świadczeniu przez Bank usługi bądź zawarciu transakcji przy żądaniu udzielenia podwyższonego poziomu ochrony (gdyż Bank zobowiązany jest wówczas wdrożyć dodatkowe procedury oraz podjąć działania wymagające odmiennego standardu).*

7. Zmiana klasyfikacji z inicjatywy Banku.

7.1. *Bank z własnej inicjatywy może traktować klienta profesjonalnego jak klienta detalicznego.*

7.2. *Klient zobowiązany jest do przekazywania Bankowi na bieżąco informacji o zmianach danych, które mają wpływ na możliwość traktowania go jak klienta profesjonalnego.*

7.3. *Bank opiera się w swojej ocenie na informacjach przedstawianych przez klienta, zakładając ich prawdziwość (chyba, że istnieją obiektywne podstawy do uznania, że informacje te są nieaktualne, nierzetelne lub niepełne).*

7.4. *Bank, w przypadku powzięcia informacji, że klient przestał spełniać warunki pozwalające na traktowanie go jak klienta profesjonalnego (w rozumieniu pkt 2.2.), podejmuje działania zmierzające do zmiany statusu klienta na potrzeby świadczenia na jego rzecz usług maklerskich – podejmuje decyzję o zmianie kategorii klienta, powiadamia klienta o zmianie klasyfikacji oraz zawiera z klientem umowę na piśmie, określającą zakres usług maklerskich, transakcji lub instrumentów finansowych, na potrzeby których klient będzie traktowany jak klient detaliczny (chyba, że klient złożył żądanie podwyższenia kategorii, o którym mowa w pkt. 5.1. i spełnia warunki, o których mowa w tym punkcie).*

7.5. *Bank może też uznać z własnej inicjatywy, uprawnionego kontrahenta za klienta detalicznego lub profesjonalnego (w odniesieniu do całości współpracy) stosując*

wobec niego zasady traktowania przez Bank klientów – odpowiednio – detalicznych lub profesjonalnych.

8. Obowiązki informacyjne Banku

8.1. Bank ma obowiązek informowania klienta :

- 1) o przypisanej kategorii i wynikającym stąd poziomie ochrony (dotyczy to także sytuacji, gdy kategoria klienta ulega zmianie),
- 2) o prawie do zmiany kategorii i konsekwencjach zmiany.

8.2. Przekazania powyższych informacji Bank dokonuje na piśmie (bądź przy użyciu elektronicznych nośników informacji – o ile taki tryb został przez strony wcześniej uzgodniony).

8.3. W szczególności Bank przed zawarciem umowy o świadczenie usług maklerskich z klientem profesjonalnym informuje go o zasadach traktowania przez Bank klientów profesjonalnych oraz o możliwości przedstawienia żądania traktowania go jak klienta detalicznego.

9. Postanowienia końcowe

9.1. Bank może określić kategorie produktów oferowanych dla klientów z poszczególnych grup zaklasyfikowania.

9.2. Bank dokonuje okresowych, nie rzadziej niż raz na rok, przeglądów klasyfikacji klientów.

9.3. Jeżeli Bank do wejścia w życie niniejszej Polityki klasyfikował klienta jako klienta profesjonalnego, uwzględniając jego fachowość, doświadczenie i wiedzę oraz oceniając, że klient jest w stanie podejmować samodzielnie decyzje inwestycyjne oraz, że rozumie ryzyko związane z tymi decyzjami, może utrzymać dotychczasową klasyfikację klienta jako profesjonalnego także po wejściu w życie Polityki, powiadamiając klienta o powyższym.

9.4. Bank ma prawo do zmiany Polityki w dowolnym czasie. O zmianach w Polityce Bank będzie informował klientów poprzez umieszczenie informacji o dokonanych zmianach na stronie internetowej Banku www.rabobank.com.

9.5. Aktualna wersja Polityki zamieszczana jest każdorazowo na stronie internetowej Banku wskazanej w punkcie 9.4 powyżej.

Załącznik:

1- Zasady traktowania przez Bank poszczególnych kategorii klientów

2 - Kwestionariusz oceny klienta (ankieta)

Załącznik nr 1 do Polityki klasyfikacji i reklasyfikacji klientów Rabobank Polska S.A.

Zasady traktowania przez Bank poszczególnych kategorii klientów

1/ Uprawnieni kontrahenci – klienci posiadający bardzo dobrą znajomość rynków i produktów finansowych, w szczególności klienci profesjonalni działający w sektorze finansowym. Kategoria ta korzysta z najniższego poziomu ochrony wynikającej z Dyrektywy MIFID (jest stosowana jedynie w odniesieniu do niektórych usług maklerskich).

W stosunku do uprawnionych kontrahentów nie ma zastosowania szereg obowiązków nałożonych przez Dyrektywę MiFID na firmy inwestycyjne i obowiązujących w relacjach z klientami. W szczególności Bank :

- a/ nie ma obowiązku przekazywania informacji dotyczących Banku i świadczonych przez niego usług, oferowanych instrumentów finansowych i ostrzeżeń o wiążących się z nimi ryzykach, szczegółowych informacji dotyczących kosztów i opłat związanych z realizacją zleceń,
- b/ nie ma obowiązku dokonywania oceny odpowiedniości usługi/instrumentu finansowego dla klienta,
- c/ może nie stosować zasad ustanawiających wymogi co do formy i treści przedstawiania pozostałych informacji (w szczególności dotyczących potwierdzeń transakcji),

Bank ma jednak obowiązek informowania uprawnionych kontrahentów o istniejących konfliktach interesów (o ile takie mają miejsce i o ile wymagają tego wewnętrzne regulacje Banku w zakresie zarządzania konfliktami interesów).

2/ Klienci profesjonalni - klienci posiadający odpowiednie doświadczenie i wiedzę, pozwalające na podejmowanie właściwych decyzji inwestycyjnych, jak również na właściwą ocenę ryzyka związanego z tymi decyzjami. Ta kategoria klientów zobowiązana jest przekazywać Bankowi mniej informacji niż klienci detaliczni oraz korzysta z mniejszej ochrony niż klienci detaliczni.

W stosunku do klientów profesjonalnych Bank nie stosuje zasad bezpieczeństwa i ochrony przewidzianych dla klienta detalicznego, a w szczególności:

- a/ zasad ustanawiających wymogi co do formy, treści i czasu przedstawiania informacji przez Bank (dotyczących Banku oraz świadczonych przez Bank usług inwestycyjnych, w tym szczegółowych informacji dotyczących kosztów i opłat związanych ze świadczonymi usługami inwestycyjnymi),

- b/ *zasad nakładających na Bank obowiązek uzyskania dodatkowych informacji umożliwiających dokonanie oceny, czy dana usługa inwestycyjna/instrument finansowy jest odpowiedni dla klienta (Bank ma prawo uznać, że klient profesjonalny posiada niezbędne doświadczenie i wiedzę pozwalające na zrozumienie i dokonanie oceny ryzyka związanego z danym instrumentem finansowym/usługą),*
- c/ *może nie stosować zasad ustanawiających wymogi co do formy, treści i czasu przesłania potwierdzeń transakcji.*

Klient profesjonalny natomiast ma obowiązek wyrażenia uprzedniej zgody na realizację jego zleceń poza rynkiem regulowanym lub alternatywnym systemem obrotu, jest także informowany przez Bank o istniejących konfliktach interesów (o ile takie mają miejsce i o ile wymagają tego wewnętrzne regulacje Banku w zakresie zarządzania konfliktami interesów).

3/ Klienci detaliczni *klienci, którzy nie należą do żadnej z powyższych kategorii, korzystający z najwyższego poziomu ochrony.*

W odniesieniu do tej grupy klientów, Bank obowiązują szczegółowe zasady dotyczące:

- a/ *zakresu i sposobu przedstawiania przekazywanych przez Bank informacji (w tym upowszechnianych w celu reklamy lub promocji oferowanych usług maklerskich, dotyczących Banku oraz świadczonych przez Bank usług, oraz oferowanych instrumentów finansowych i związanych z nimi ryzyk, oraz szczegółowych informacji dotyczących kosztów i opłat związanych ze świadczoną usługą - przed rozpoczęciem świadczenia usługi maklerskiej),*
- b/ *klient detaliczny ma obowiązek wyrażenia uprzedniej zgody na realizację jego zleceń poza rynkiem regulowanym lub alternatywnym systemem obrotu, jak również jest niezwłocznie informowany przez Bank o wszelkich istotnych okolicznościach uniemożliwiających właściwe wykonanie zlecenia klienta,*
- c/ *obowiązków Banku w zakresie uzyskania od klienta detalicznego dodatkowych informacji umożliwiających dokonanie przez Bank oceny, czy dana usługa maklerska/instrument finansowy jest odpowiedni dla klienta, z wyłączeniem sytuacji, gdy przedmiotem zleceń są wyłącznie tzw. nieskomplikowane instrumenty finansowe i umowa (Umowa o Współpracy i/lub Umowa Ramowa, na podstawie której Bank realizuje zlecenia klienta) jest zawierana wyłącznie z inicjatywy klienta, a klient został ostrzeżony, że zawarcie umowy nie jest związane z obowiązkiem dokonania przez Bank oceny, czy dana usługa maklerska/instrument finansowy jest odpowiedni dla klienta i nie będzie on korzystał z ochrony, jaką zapewnia wypełnienie przez Bank tego obowiązku.*
- d/ *szczegółowych zasad ustanawiających wymogi co do formy, treści i czasu przesłania klientowi potwierdzeń transakcji.*

e/ obowiązku informowania przez Bank o istniejących konfliktach interesów (o ile takie mają miejsce i o ile wymagają tego wewnętrzne regulacje Banku w zakresie zarządzania konfliktami interesów).

KWESTIONARIUSZ OCENY KLIENTA

NAZWA KLIENTA

ADRES SIEDZIBY

RODZAJE TRANSAKcji W ZAKRESIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH, ZAWIERANYCH Z RABOBANK POLSKA S.A.:

FX FORWARD	T. BONDS
FX SWAP	T. BILLS
IRS	COMMERCIAL BONDS
CIRS	
FRA	
FX OPTION	

1. Czy w ciągu ostatnich czterech kwartałów, klient zawierał transakcje w zakresie w/w instrumentów finansowych ?
Jeśli tak, to jakich?

2. Czy w ciągu ostatnich czterech kwartałów, klient zawierał transakcje w zakresie w/w instrumentów finansowych o wartości stanowiącej równowartość w złotych 50.000 EUR* każda ?

3. Czy w ciągu ostatnich czterech kwartałów, klient zawierał transakcje w zakresie w/w instrumentów finansowych o wartości określonej w punkcie 2 ze średnią częstotliwością co najmniej 10 transakcji na kwartał?

4. Czy wielkość portfela instrumentów finansowych klienta (obejmujący również depozyty środków pieniężnych) wynosi co najmniej równowartość w złotych 500.000 EUR*?

5. Czy osoba upoważniona do zawierania transakcji w imieniu klienta lub osoba nadzorująca (podejmująca decyzje w tym zakresie, tj. kierownik lub dyrektor finansowy) ** pracuje lub pracowała w sektorze finansowym przez co najmniej rok na stanowisku, które wymaga wiedzy zawodowej dotyczącej transakcji w zakresie w/w instrumentów finansowych?

(imię i nazwisko osoby oraz pełniona funkcja – obecnie oraz w przeszłości)

*równowartość kwot wyrażonych w euro ustalana przy zastosowaniu średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu poprzedzającym datę złożenia żądania w zakresie zmiany klasyfikacji

**właściwe podkreślić

Data i miejsce wypełnienia

Podpisy za klienta